

IJdele Mannen

Deze column gaat over een menselijk ICT-onderwerp: mijzelf. U moet weten dat ik recent 50 ben geworden, een leeftijd die voor veel mensen de scheidslijn vormt tussen 'middelbaar' en 'plus'. De kalende, grijzende maffia waartoe ik nu behoor heeft speciale bladen en zelfs een politieke partij. Natuurlijk heb ik als rationele hardcore ICT'er niets met het arbitraire getal 50. Dat 50 toch bijzonder is komt door een stelling van mijn hoogleraar organisatiekunde van destijds. Prof. Twijnstra (inderdaad, van Twijnstra Gudde) vond dat leidinggevendenden zouden moeten terugtreden op hun 50e en dan gaan vissen of hoogleraar worden. 50 plussers zouden volgens Twijnstra onvoldoende creatief en wendbaar zijn om leiding te geven aan veranderingen. De met de jaren toenemende ervaring en het toenemende vermogen om parallellen te zien tussen heden en verleden zouden de algehele geestelijke aftakeling niet compenseren, dixit de toen 60-jarige Prof. Twijnstra.

Ondanks mijn toenmalige respect voor autoriteit beschouwde ik Twijnstra's stelling als een ego-statement van een ijdele ex-ondernemer op zoek naar zingeving in de luwte van het onderwijs. Toen ik afstudeerde wist ik dankzij het uitstekende organisatiekundige onderwijs dat ik had genoten zeker dat Twijnstra's uitspraak een onzinnige overgeneralisatie was. De optimale leeftijd van een leidinggevende wordt, los van diens persoonlijke eigenschappen, primair bepaald door de mate en de aard van de veranderlijkheid van de bedrijfsomgeving. Een gezonde paus van 80 kan er best mee door, maar voor een ondernemer in de social media is 40 zonder meer oud. En naarmate een markt meer of minder veranderlijk wordt verschuift ook de optimale leeftijd van de leidinggevendenden. Je kunt dat zelfs omdraaien: als de (top)managers in een bepaalde markt gemiddeld jonger worden is dat een aanwijzing dat de turbulentie in die markt toeneemt – en omgekeerd. Oudere managers zijn gemiddeld betere beheerders en saneerders. Jongere managers zijn beter in staat om fundamentele veranderingen het hoofd te bieden. Elke markt, elk bedrijf, elke afdeling heeft zijn eigen optimum.

De 50-jarige leeftijd bereiken is, terugdenkend aan de lessen uit mijn studietijd, toch een aardig moment om eens naar mijzelf als kleine ICT-ondernemer te kijken in de markt waarin ik mijn brood verdient. Allereerst blijkt dan veel van wat er wordt beweerd over de plusleeftijd waar: geestelijke vermogens zoals het geheugen worden bijvoorbeeld minder en het echte buffelen gaat ook niet meer zo goed als vroeger. Het klopt ook dat errec-

ties langer aanhouden, maar dat terzijde. Wat echter op het eerste gezicht heel bijzonder is, is dat ik het gevoel heb steeds effectiever te worden in het oplossen van problemen en het herkennen van situaties op basis van eerdere ervaringen en redeneringen vanuit analogieën. Ik zeg dat niet om op te scheppen. Nee, het zegt iets over de markt waarin mijn bedrijf en ikzelf opereren. Die markt zit kennelijk dicht bij het Vaticaan dan bij Facebook. Ik vind dat triest voor de markt maar fijn voor mijzelf. Heel fijn zelfs, want ik beweer al sinds vele jaren in dit blad dat de technologische vooruitgang op het gebied van administratieve systeemontwikkeling schijn is en dat er zelfs sprake is van achteruitgang in technologie en menselijk kapitaal. De markt waarin ik opereer takelt kennelijk sneller af dan ikzelf. Mijn persoonlijke intellectuele tragiek en tegelijk mijn economische geluk is dat op mijn specialisme de wetenschappelijke ontwikkelingen nagenoeg stilstaan en de praktijk achteruit holt. Om met Liberace te spreken: *"I cry all the way to the bank"*.

Wat dan nog resteert is de ultieme zelfrespecttest: "Weet ik meer van mijn specialisme dan vroeger? Kan ik nog wezenlijk nieuwe ideeën ontwikkelen?" Tot mijn oprechte verbazing is het antwoord vooralsnog tweemaal "ja". Ja, ik weet enorm veel meer van database-ontwerp dan ten tijde van mijn promotieonderzoek als jonge dertiger en zeker meer dan waarover ik sindsdien in dit blad heb gepubliceerd. En wat nog gekker is: het vermogen om werkelijk nieuwe ideeën uit te werken en te realiseren neemt vooralsnog alleen maar toe, al moet ik zeggen dat ik in mijn briljante collega Frido van Orden (een jonge 40'er) over een stevige intellectuele rollator beschik. Ik hoop de komende jaren in dit blad en bij mijn opdrachtgevers te laten zien waartoe een *agile* 50'er in een stagnerende markt in staat is. Godzijdank zit ik niet in de social media (en ben ik geen paus).

Voordat ik aan deze column begon heb ik Prof. Twijnstra even gewikipediaad. Twijnstra is overleden in 2007, op 85-jarige leeftijd. Ik lees met een sardonische grijns dat hij op zijn 55e moest terugtreden als topman van Twijnstra Gudde vanwege zijn dwaze stelling en dat hij daar later als hoogleraar grote spijt van had. Dat Twijnstra zijn stelling als hoogleraar is blijven uitdragen lijkt mij de ultieme consequentie van een teveel aan ijdelheid en zelfingenomenheid. Dank u, professor Twijnstra, voor deze les. Ik ben een gewaarschuwd mens.

René Veldwijk (rene.veldwijk@faapartners.com) is partner bij FAA Partners, een onderdeel van de Ockham Groep.